

Newspaper : Naew Na	Date: 2 March 2014
'HEADLINE' : พืพวนน้อย ผลไม้พื้นบ้าน	Page: 6
Section : กีฬา	Column Inch : 39
Circulation : 100,000	PR Value : 87,750

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

วิทยาศาสตร์

สำหรับเยาวชน

'พืพวนน้อย' ผลไม้พื้นบ้าน

ลักษณะดอกและผลของพืพวนน้อย

ตามธรรมชาติผลไม้ในบ้านเรานั้นว่ามีมากมายหลากหลายชนิดให้คัดสรรนำมารับประทานไม่ว่าจะเป็นกล้วย มะม่วง น้อยหน่า ฝรั่ง ลำไย มะเฟือง มะไฟ มะพร้าว ส้มโอ ฯลฯ รวมทั้งผลไม้ที่สร้างชื่อเสียงโด่งดัง และเป็นที่นิยมของหลายๆ คน เช่น ทุเรียนและมังคุด ซึ่งถูกขนานนามว่าราชาและราชินีแห่งผลไม้ไทย เหล่านี้ล้วนแต่เป็นที่ชื่นชอบและต้องการสำหรับผู้บริโภค ทั้งในด้านรสชาติ และอุดมไปด้วยคุณค่าทางโภชนาการ อย่างไรก็ตามยังมีผลไม้อีกหลายชนิดที่เป็นผลไม้พื้นบ้าน นำรับประทาน แต่ได้รับการพัฒนาและส่งเสริมสายพันธุ์น้อย เนื่องจากหายากและยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย มีการเจริญเติบโตและกระจายพันธุ์เฉพาะถิ่น หนึ่งในนั้นคือ พืพวนน้อย หรือชื่อท้องถิ่นทางอีสาน (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ว่า “หมากผีผวน” สำหรับคำแนะนำว่า หมาก บ่งบอกได้ว่าเป็นไม้ผลที่สามารถนำผลสดไปรับประทานได้ พืพวนน้อยนับว่าเป็นผลไม้พื้นถิ่นที่มีรสชาติดี และหาทานยากมากในปัจจุบัน

พืพวนน้อย ชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Uvaria rufa* Blume อยู่ในวงศ์กระดังงา เป็นไม้เถาเนื้อแข็งเลื้อยทอดอิงอาศัยไปตามกิ่งก้านสาขาไม้ขึ้นต้นชนิดอื่นๆ สามารถเลื้อยได้สูงหรือไกลถึง 30 เมตร เพื่อส่งยอดให้ถึงแสงแดด ส่วนมากจะพบเลื้อยบนต้นไม้ขนาดใหญ่จำพวกต้นยางนา ตะแบก และกระบก เป็นต้น เปลือกเถาสีน้ำตาลเข้ม ใบเดี่ยวเรียงสลับมีขนอ่อนสีน้ำตาลปกคลุมบริเวณใบและปลายยอด ดอกเดี่ยว สีแดง ขนาด 3-4 เซนติเมตร ประกอบด้วยกลีบดอก 6 กลีบ โคนกลีบเรียงซ้อนเหลื่อมกันเล็กน้อย บริเวณกลางดอกประกอบด้วยเกสรเพศผู้และเพศเมียจำนวนมาก ปลายยอดเพศเมียมีเมือกใสๆ เพื่อจับละอองเรณู ดอกออกช่วงเดือน มีนาคม-พฤษภาคม ผลกลุ่ม ประกอบด้วยผลย่อยจำนวน 3-15 ผล ขนาด 1.5-5 เซนติเมตร ผลดิบสีเขียวสามารถรับประทานได้ รสชาติเปรี้ยว และฝาด เมื่อแก่จะเริ่มเปลี่ยนเป็นสีเหลืองส้ม และแดงในที่สุด เปลือกผลบาง ผิวมัน มีขนอ่อนปกคลุมเล็กน้อย เนื้อผลสีขาวขุ่น รสชาติเปรี้ยวอมหวาน ภายในมีเมล็ดจำนวนมาก บางคนนิยมรับประทานเนื้อผลสุกพร้อมเมล็ด ในธรรมชาติมักถูกเป็นอาหารของนก หนู ลิง กระรอก และมนุษย์ เป็นต้น สามารถขยายพันธุ์ได้โดยวิธีการเพาะเมล็ด

แหล่งกระจายพันธุ์ หรือพื้นที่ที่สามารถพบเห็นต้นพืพวนน้อย ส่วนมากมักขึ้นตามป่าชุมชน ริมห้วย หรือหัวไร่ปลายนา โดยเฉพาะทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นิยมนำผลสุกมารับประทาน หรือวางขายตามริมทาง ราคาตั้งแต่ 50-100 บาทต่อกิโลกรัม เนื่องจากในธรรมชาติพืพวนน้อยมักจะออกดอกและติดผลตามฤดูกาล จึงหารับประทานผลสุกได้เฉพาะในช่วงปลายเดือนสิงหาคม-ตุลาคม ของทุกปี

อนันต์ พิริยะภัทรกิจ

ฝ่ายบริหารกลาง

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)